

Weg met het Zwitserleven-gevoel

De overheid wil meer ouderen aan het werk houden. Ed Nijpels, commissaris van de Koningin in Friesland, leidt de regiegroep Grijs Werk. Hij propageert een omslag in het denken over werk. 'Het moet normaal zijn in dit land dat je werkt tot je 65ste'.

DOOR KEES VAN DER MALEN

► *De overheid moet zich niet bemoeien met wanneer mensen met pensioen gaan.*
De overheid heeft een financiële en een maatschappelijke verantwoordelijkheid. Op dit moment werkt van alle mensen boven de 55 maar veertig procent. Slechts acht procent bereikt werkend zijn 65ste jaar. Als we dat niet veranderen, valt het economische draagvlak onder onze samenleving weg.

► *De oudere werknemer is een ramp voor de baas: hij is niet flexibel en hij is duur.*

Het barst van de misverstanden over oudere werknemers. Dat ze duur zouden zijn, klopt niet. De groei van het inkomen vlakkt boven de 45 sterk af: er zitten geen grote verschillen meer tussen mensen die 45 zijn en mensen die 60 zijn. Het is onzin dat ze vaker ziek zouden zijn. Jongeren zijn meer ziek. Alleen als een oudere ziek is, dan is hij

langer ziek. Maar er zijn veel meer oudere nul-verzuimers, die helemaal niet ziek zijn.

► *Werkgevers gaan slordig om met hun oudere werknemers.*

Ja, dat is volstrekt juist. Ondernemers hebben nauwelijks belangstelling voor de oudere werknemer. Dat kon misschien nog in de luxe situatie die we vroeger hadden met een overschot op de arbeidsmarkt. Maar ik voorspel dat er een gevecht losbarst straks om de werknemer tussen bedrijven. We hebben laatst een onderzoek gehouden onder bedrijven: vijftig procent ziet de vergrijzing van de arbeidsmarkt helemaal niet. Ze zien niet dat ze straks een tekort aan mensen hebben en keihard tegen een muur aanlopen.

► *Het is voor de oudere werknemer nul komma nul aantrekkelijk langer te werken.*
We hebben een merkwaardig psychologisch proces doorgemaakt. Destijds zijn de vut en atv-dagen gekomen voor het bestrijden van de jeugdwerkloos-

heid. De jeugdwerkloosheid bestaat niet meer in de oude vorm, en nu is het een recht geworden. Het Zwitserleven-gevoel heeft massaal zijn intrede gedaan tussen de oren van de Nederlanders. Mensen vinden dat ze recht hebben op vervroegde pensionering en dat het raar is als je boven je 55ste nog volledig werkt.

Maar het moet normaal zijn dat je in dit land werkt tot je 65ste. Als je eerder weg wil, kan dat altijd, maar zul je dat ook merken in je portemonnee. Het kan niet zijn dat je op je 58ste stopt en je met tachtig procent van je salaris naar huis gaat.

► *Doorwerken tot na je 65ste is niet goed voor mensen.*

Onzin. Het ligt eraan hoe dat werk georganiseerd is. Uit onderzoek blijkt dat meer dan dertig procent van alle Nederlanders graag door wil werken in deeltijd. Als het werk zo slecht georganiseerd is dat mensen met een zucht van verluchting 65 jaar worden, is er iets verkeerd gedaan in bedrijven.

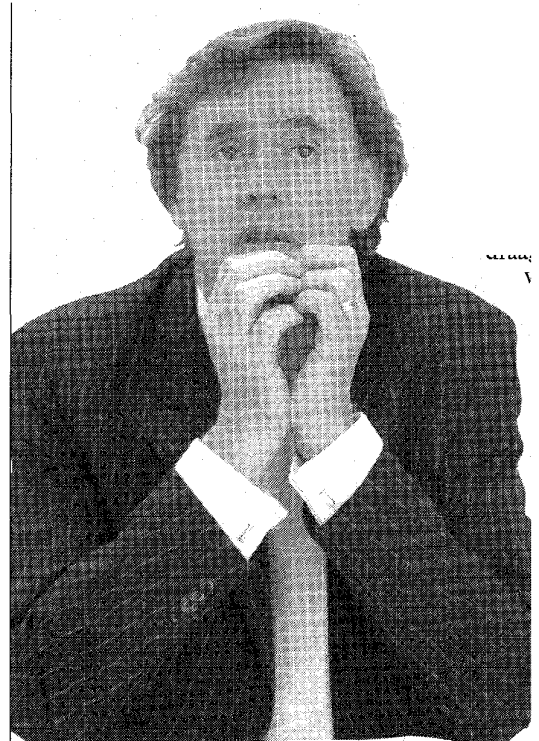
► *Werkgevers demotiveren hun oudere personeel.*

Er wordt inderdaad veel te weinig geïnvesteerd in oudere werknemers. Wij zijn er voorstander van dat investeringen van bedrijven in oudere werknemers fiscaal aantrekkelijk wordt gemaakt. We hebben recent een pleidooi gehouden om boven de 65 niemand meer dan achttien procent belasting te laten betalen: dan krijg je je AOW, plus je salaris, waar je maar achttien procent belasting over betaalt.

► *De arbeidsmarkt is onbarmhartig voor oudere werknemers.*

Dat is waar. Het is absoluut niet zo dat oudere mensen niet willen werken. Ik krijg bosjes reacties van mensen die alles uit de kast hebben gehaald om aan het werk te komen. Ik vind dat de overheid daar veel actiever moet zijn.

► *De overheid pakt oudere werknemers hun vooruitzicht op een onbezorgde oude dag af.*
Nee. Het is wel onze taak het Zwitserleven-gevoel tussen de oren uit te schakelen. We hebben onderzoek gedaan bij derdejaarsstudenten. De vraag was: op welke leeftijd denken jullie dat je gepensioneerd raakt. Eenenvijftig jaar zeiden de heren en dames studenten. Zijn 20, 21 jaar en denken dat ze met hun 51ste jaar met pensioen kunnen.

Ed Nijpels, voorzitter van Grijs Werkt.